

HIBRIDIZACIJA JABLANOVIH SORT V INŠTITUTU ZA SADJARSTVO — SEDA
KMETIJSKOM POSPEŠEVALNEM ZAVODU MARIBOR

IZVLEČEK IZ LETNIH POROČIL

V razdobju 1946. — 1960. je bilo vzgojenih s kombinacijskim križanjem 8838, s povratnim križanjem 348, tj. v celoti 9186 jablanovih hibridov. Od teh je ocenila permanentna ocenjevalna komisija na osnovi organoleptičnih lastnosti plodov 270 hibridov s 6 in več točkami. Cenzus za organoleptične lastnosti obsega v smislu pravilnika 10 točk. Vsi pozitivno ocenjeni perspektivni hibridi so bili opisani tudi z vidika pomoloških karakteristik plodov: debelost, oblika in barva plodov; muha, pecelj in peščišče; barva, konsistenca, sočnost, okus in aroma mesa; botanična zrelost in trpežnost v sadni shrambi. S kartotečnim sistemom ocenjevanja in pomološkimi opisi imamo zajete do podrobnosti vse komponente vegetativnega in generativnega razvoja jablanovih hibridov.

Dejansko je število perspektivnih jablanovih hibridov znatno večja. V gornji številki (270) so zajeti samo križanci, ki izkazujejo v večletnih povprečjih čim ugodnejše ocene. Permanentna ocenjevalna komisija bo skušala tudi to število znižati na minimum ter izločiti vse križance ki v eni ali drugi lastnosti količkaj variirajo. Na ta način bodo ostali zares le elitni križanci (transgresije), s čimer bodo nadaljna opazovanja in oskrba olajšana.

Največ perspektivnih hibridov so dale doslej kombinacije:

Jonathan × Rumeni žlahtnik, Carjevič × James Grieve, Krivopecelj × Jonathan, Zlata parmena × Jonathan, Labudska banana × James Grieve, Mošancelj × Rumeni bellefleur, Jonathan × Londonski peping, Ananasova reneta × James Grieve, Zlata parmena × James Grieve, Cox oranžna reneta × Ontario, Cox oranža reneta × Londonski peping.

Za fuzikladij in druge bolezni so se izkazale kot najodpornейše kombinacije: Jonathan × Rumeni žlahtnik, Krivopecelj × Jonathan, Krivopecelj × Baumanova reneta, Labudska banana × James Grieve, Labudska banana × Bojkovo, Cox oranžna reneta × Londonski peping, Landsberška reneta × Prinčev, Ontario × Baumanova reneta, Ananasova reneta × James Grieve.

Zvezni komisiji za priznavanje sort v Beogradu smo predložili štiri jablanove hibride. Komisija, v kateri so bili dr. Dušan STANKOVIĆ, ing. Milisav GAVRILOVIĆ, ing. Mihajlo TOŠIĆ in ing. Lojze HRČEK, se je sestala 22. novembra 1960 v Kmetijske pospeševalnem zavodu v Mariboru in je priznala začasno tri hibride kot nove sorte:

Hibrid št. 7065 (Zlata parmena × Jonathan)

Hibrid št. 2644 (Labudska banana × James Grieve)

Hibrid št. 2033 (Cox oranžna reneta × Ontario).

Kakor je razvidno iz zapisnika, je izrazila Zvezna komisija o teh hibridih naslednja mnenja:

Hibrid št. 7065 po kvaliteti plodov ne zaostaja za Jonathanom in ga v bioloških lastnostih prekaša, ker je praktično rezistenten za plesen in Jonathanove pege.

Hibrid št. 2644 spominja po barvi in kvaliteti plodov na Golden Delicious, pred katerim ima prednost v aspektu barve, debelosti plodov, harmoničnega odnosa kisline in daljše periode uporabe. Posebno ga odlikuje odpornost za fuzikladij.

Hibrid št. 2033 pride v poštev za zamenjavo Cox oranžne renete. Od slednje se odlikuje po lepšem zunanem izgledu, odpornosti pokanja in mehčanja plodov, znatno daljši periodi uporabe, kakor tudi znatno večji odpornosti proti fuzikladiju.

V letu 1961 si bo Zvezna komisija ogledala te hibride še v dobi vegetacije in v sadni shrambi ter jih priznala nato definitivno kot nove sorte.

Navedena dejstva potrjujejo, da je hibridizacija jablanovih sort v Mariboru uspela. Med številnimi perspektivnimi hibridi se bo ugotovilo v zaporedju prihodnjih let zadostno število takih, ki bodo mimo navedenih priznani kot nove jablanove sorte. Z njimi bo mogoče izpopolniti in obnoviti sadni sortiment v Sloveniji in FNRJ. Maribor, 30/1-1962.,

HYBRIDATION VON APFELSORTEN IM OBSTBAUINSTITUT — JETZT
INSTITUT FÜR LANDWIRTSCHAFFÖRDERUNG — MARIBOR
(AUSZUS AUS JAHRES BERICHTEN)

Prof. Josip Priol
Landwirtschaftsförderungsinstitut — Maribor

ZUSAMMENFASSUNG

In der Zeit von 1946 bis 1960 wurden im Institut für Obstbau in Maribor 9186 Apfelhybride gezüchtet, unter denen sich über 270 als perspektiv erwiesen haben. Die zuständige Staatskommission hat interim drei Kreuzungen anerkannt und zwar: 7065 (Goldparmäne × Jonathan), 2644 (Lavanttaler Bananenapfel × James Grieve) und 2033 (Cox'Orangen — Renette × Ontario). Mit diesen neuen Sorten, denen voraussichtlich noch andere folgen dürften, werden unsere Obstsortimente erneuert und aufgefrischt.